

Overcingellaan 15E, Assen
Postbus 189, 9400 AD Assen

Telefoon 0592 - 39 69 00
Fax 0592 - 39 69 19

info@ovbgd.nl
www.ovbgd.nl

- de raad van de gemeente Groningen
- Provinciale Staten van de provincie Groningen
- Provinciale Staten van de provincie Drenthe

Datum 4 april 2007
Behandeld door H. Froentjes
Bijlagen 1
Ons kenmerk 20070350

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2007004547
Ingek.:	11 APR 2007
AFDELING	SGF
TE BEH. DOOR:	
DWS:	G.AFD.:

Onderwerp evaluatie gemeenschappelijke regeling OV-bureau Groningen Drenthe

Geachte dames en heren,

In artikel 33 van de gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam OV-bureau Groningen Drenthe is voorgeschreven dat het algemeen bestuur van het OV-bureau binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze regeling de werking van het openbaar lichaam evalueert en zijn bevindingen voorlegt aan de raad van de gemeente Groningen, aan provinciale Staten van de provincies Groningen en Drenthe.

Ten behoeve van het opstellen van de evaluatie is het adviesbureau Rijnconsult ingeschakeld. Voor het onderzoek naar het functioneren van het OV-bureau heeft Rijnconsult gesprekken gevoerd met direct betrokkenen in en rond het OV-bureau. Voorts zijn via een schriftelijke vragenronde de meningen en opvattingen gepeild van de raads- en statenfracties bij de gemeente Groningen en de provincies Groningen en Drenthe, bij de leden van de consumentenplatforms Groningen en Drenthe en bij een aantal gemeenten in het verzorgingsgebied van het OV-bureau. Centrale conclusie in het rapport is dat het OV-bureau de verwachtingen meer dan waar heeft gemaakt. Wel worden enkele spanningen en aandachtspunten gesignaleerd die in de volgende fase van ontwikkeling aandacht vragen. In het rapport worden deze aandachtspunten benoemd en adviezen geformuleerd hoe hiermee om te gaan.

In zijn vergadering van 19 maart 2007 heeft het algemeen bestuur van het OV-bureau het evaluatie-rapport besproken.

Het algemeen bestuur heeft besloten kennis te nemen van het evaluatierapport en in te stemmen met de uitvoering van de in het rapport gegeven adviezen.

Ter uitvoering van de gemeenschappelijke regeling bieden wij u hierbij het evaluatierapport aan.

Het dagelijks bestuur van het OV-bureau zal de uitvoering van de gegeven adviezen ter hand nemen.

Hoogachtend,
OV-bureau Groningen Drenthe,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'S.B. Swierstra', written over a horizontal wavy line.

Drs. S.B. Swierstra,
plaatsvervangend voorzitter

EVALUATIE OV BUREAU GGD

RAPPORTAGE

BEDRIJF/ORGANISATIE	OV Bureau GGD
PROJECT	Evaluatie
DATUM	23 februari 2007
REFERENTIE	Bsm/Pw1/260

EVALUATIE OV BUREAU GGD

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	Inleiding en samenvatting	3
1.1	<i>Samenvatting</i>	3
1.2	<i>Aanleiding van de evaluatie</i>	3
1.3	<i>Verantwoording</i>	3
2	Verwachtingen over het OV-Bureau	4
2.1	<i>Verwachtingen</i>	4
2.2	<i>Centrale conclusie</i>	4
3	Wat kan er nog beter?	5
3.1	<i>Risico's nieuwe vormen en werkwijze</i>	5
3.2	<i>Verhouding OV-Bureau tot de afzonderlijke GGD-overheden</i>	6
3.3	<i>Uiteenlopende belangen tussen de drie GGD-overheden</i>	6
3.4	<i>Afweging sectorale belangen versus de integrale beleidsafweging</i>	6
3.5	<i>Verhouding tot de vervoerders</i>	6
4	Adviezen tot verbetering	7
4.1	<i>Verbeter het functioneren van het Algemeen Bestuur</i>	7
4.2	<i>Investeer in de relatie opdrachtgevende – opdrachtnemende overheid</i>	8
4.3	<i>Versterk de samenwerking tussen de drie GGD-overheden</i>	9
4.4	<i>Heldere afbakening taken en bevoegdheden</i>	9
4.5	<i>Inbedding OV-beleid binnen het totale beleid</i>	10
4.6	<i>Verbeteren van de verhouding met de vervoerders</i>	11
4.7	<i>Verder uitbouwen van de ontwikkelingsfunctie</i>	12
4.8	<i>Verbreding van het werkteerrein</i>	13
4.9	<i>Gemeenten in het verzorgingsgebied</i>	14
5	Bijlagen	14
5.1	<i>Lijst met geïnterviewde personen (30 personen)</i>	14
5.2	<i>Overzicht schriftelijke consultatie</i>	16

Verwijderd: 7

Evaluatie OV Bureau GGD

1 Inleiding en samenvatting

1.1 *Samenvatting*

In deze rapportage presenteert Rijnconsult haar bevindingen uit de evaluatie OV-Bureau GGD. We gaan hierbij allereerst in op de verwachtingen zoals die bestonden bij de inrichting van het OV-Bureau. Onze centrale conclusie is dat het OV-Bureau de verwachtingen meer dan waar heeft gemaakt. In de relatief korte periode van haar bestaan heeft het OV-Bureau al een aantal belangrijke verbeteringen weten door te voeren in de opdrachtgeverrol naar de uitvoerders van het Openbaar Vervoer. Wij signaleren overigens nog wel enkele spanningen, problemen en onvolkomenheden, die in de volgende fase van ontwikkeling de aandacht vragen. In dit rapport benoemen wij deze aandachtspunten en formuleren enkele adviezen hoe hier mee om te gaan.

1.2 *Aanleiding van de evaluatie*

Bij het aangaan van de Gemeenschappelijke Regeling is overeengekomen de regeling na twee jaar te evalueren. Deze evaluatie komt inhoudelijke wat vroeg omdat het bureau eigenlijk pas anderhalf jaar echt operationeel is en in die periode natuurlijk nog had veel te regelen. Procedureel komt de evaluatie wel op een goed moment omdat nu vroegtijdig eventuele spanningen en onvolkomenheden in het functioneren helder kunnen worden gekregen.

1.3 *Verantwoording*

Voor ons onderzoek naar het functioneren van het OV Bureau hebben wij in januari 2007 een dertigtal gesprekken gevoerd met de direct betrokkenen in en rond het OV Bureau. Tevens hebben wij via een schriftelijke vragenronde de meningen en opvattingen gepeild van de Raads- en Statenfracties bij de gemeente Groningen en de provincies Groningen en Drenthe, bij de leden van de consumentenplatforms Groningen en Drenthe en bij een aantal gemeenten in het verzorgingsgebied van het OV Bureau.

Het onderzoek werd begeleid door een projectgroep bestaande uit de heren J. A. Salomé (productgroep Verkeer en Vervoer provincie Drenthe), C.J. Vissers

(hoofd afd. Verkeer en Vervoer gemeente Groningen) en R. Schoonbeek (hoofd afd. Verkeer en Vervoer provincie Groningen)

De conclusies in dit rapport zijn naast onze eigen waarnemingen gebaseerd op de opvattingen en meningen van onze respondenten. Uiteraard hebben wij voor zo ver het kader van onze opdracht (een lichte evaluatie) dat toeliet, getracht na te gaan in hoeverre deze meningen en opvattingen aannemelijk zijn.

2 Verwachtingen over het OV-Bureau

2.1 Verwachtingen

Hieronder staan de verschillende verwachtingen zoals deze leefden bij de instelling van het OV-Bureau en zijn uitgesproken door onze respondenten of beschreven in de verschillende beleidsvoorbereidende notities:

- Professionalisering van de verhouding opdrachtgever - opdrachtnemer
- Meer aandacht voor het OV beleid binnen het totale beleid;
- Bundeling van ambtelijke capaciteit en deskundigheid moet leiden tot meer kwaliteit en deskundigheid;
- Bundeling van inkoopkracht zal leiden tot meer inkoopmacht;
- Betere afstemming grensoverschrijdende lijnen;
- Onvrede met de rol van de vervoerders, onvoldoende in de ontwikkelingsfunctie, te aanbodgedreven;
- Betere controle op vervoerder moet leiden tot betere beschikbaarheid en kwaliteit;
- Opvangen van de opgelegde bezuinigingen met behoud van kwaliteit;
- Betere klachtenafhandeling.

2.2 Centrale conclusie

Vrijwel alle respondenten zijn het er over eens dat deze verwachtingen in positieve zin zijn waargemaakt. De leidende gedachte achter de instelling van het OV-Bureau (het op afstand zetten van beleid en uitvoering om professionalisering in de verhouding met de vervoerders en een betere afstemming tussen de verschillende overheden te bereiken) wordt dan ook nog steeds als logisch en juist ervaren. Ook de hiervoor gekozen vorm van een gemeenschappelijke regeling wordt nog steeds als de juiste ervaren. Vorm volgt immers functie.

3 Wat kan er nog beter?

Ondank het feit dat vrijwel alle respondenten positief zijn over hun ervaringen met het OV-Bureau, was en is de instelling van het OV-Bureau ook een zoektocht naar nieuwe vormen en werkwijzen. Zo'n zoektocht gaat altijd gepaard met spanningen en problemen. En hoewel de eerste fase van het groeiproces naar onze mening met glans is doorstaan, signaleren wij toch een aantal spanningen, problemen en onvolkomenheden, die in de volgende fase van ontwikkeling de aandacht vragen.

Hieronder vatten wij deze samen in vijf aandachtspunten:

1. Risico's innovaties en nieuwe werkwijzen;
2. Verhouding van het OV-Bureau tot de afzonderlijke GGD-overheden;
3. Uiteenlopende belangen tussen de drie GGD-overheden;
4. Afweging sectorale belangen versus de integrale beleidsafweging (OV-beleid binnen het algehele beleid);
5. Verhouding van het OV-Bureau tot de vervoerders;

Hieronder worden deze aandachtspunten nader toegelicht.

3.1 *Risico's innovaties en nieuwe werkwijzen*

Vrijwel al onze respondenten zijn het er over eens dat het OV-Bureau zeer innovatief bezig is op een in Nederland nog redelijk onontgonnen terrein. In feite is het OV-Bureau bezig om uit te vinden hoe marktwerking het best verder kan worden geïntroduceerd in deze sector. Men zoekt bijvoorbeeld naar nieuwe vormen van aanbesteden waarbij de concessie wordt opgeknipt in een materieel aanbesteding en een personeel aanbesteding. Ook wil men vanuit het OV-Bureau indien wenselijk de concessies verkleinen en zonodig de termijnen terugbrengen. Dit zoeken naar nieuwe methodieken brengt risico's met zich mee. Uiteindelijk blijven de drie GGD-overheden (en dus uiteindelijk de politieke bestuurders) toch verantwoordelijk in geval het echt misgaat. Bijvoorbeeld als de aanbestedingen tot financiële of kwalitatieve teleurstellingen zouden leiden. Hoewel in de huidige praktijk deze risico's goed beheerst worden, blijft het hanteerbaar houden van de risico's en tegelijkertijd voldoende speelruimte te bieden om te innoveren en te experimenteren alertheid vereisen.

Bij GS van de Provincie Groningen bestaat daarom de behoefte om vroegtijdig een bredere inhoudelijke discussie te kunnen voeren over de werkwijze en taakuitvoering van het OV-Bureau ten einde deze politieke risico's te kunnen beperken en de verantwoordelijkheid hiervoor te kunnen nemen. Het bestaande mechanisme – mondelinge informatievoorziening door de vertegenwoordiger van GS binnen het DB van het OV-Bureau – bleek niet naar tevredenheid te functioneren.

3.2 *Verhouding OV-Bureau tot de afzonderlijke GGD-overheden*

Het 'op afstand plaatsen' leidt altijd tot een zekere spanning tussen de 'opdrachtgevende' overheden en de uitvoerende organisatie. Hoe voorkom je dat het OV-Bureau een eigen leven gaat leiden?

3.3 *Uiteenlopende belangen tussen de drie GGD-overheden*

Ook deze spanning is inherent aan het 'op afstand plaatsen' en het samenwerken van meerdere overheden binnen een Gemeenschappelijke Regeling. Tot op heden is er nog niet echt sprake geweest van spanning op dit punt, hoewel de discussie over de inzet van de aardgasbussen of over de kostenverdeling 'Damsterdiep' in de gemeente Groningen door alle leden niet als prettig is ervaren. Hierbij wordt het nog niet goed functioneren van de betreffende uitvoeringsrandvoorwaarden gevoeld.

3.4 *Afweging sectorale belangen versus de integrale beleidsafweging*

Een soortgelijk spanningsveld bestaat in de afweging tussen het sectorale belang dat door het OV-Bureau wordt bewaakt en het algehele beleid dat door de opdrachtgevende overheden voor zichzelf, in noordelijk verband (SNN) en in nationaal verband (IPO) dient te worden bewaakt. De opstelling van het OV-Bureau als bewaker van het OV belang kan door portefeuillehouders en sectorambtenaren die andere beleidsterreinen behartigen bijvoorbeeld al snel worden gezien als "tegen ons".

3.5 *Verhouding tot de vervoerders*

In de relatie met de vervoerders zijn spanningen ontstaan die kunnen worden beschreven als gewinning aan nieuwe verhoudingen en het zoeken naar nieuwe samenwerkingsvormen. Wij constateren met name spanningen bij de afstemming van de marketingactiviteiten en bij uitzonderingen op de contractafspraken. In de ogen van de vervoerders werken de bestaande escalatiemogelijkheden in geval van onenigheid nog niet optimaal.

4 Adviezen tot verbetering

4.1 Verbeter het functioneren van het Algemeen Bestuur

Een deel van de hiervoor gesignaleerde problemen en spanningen kan worden weggenomen als het AB met daarin de portefeuillehouders V&V, RO en Financiën van de opdrachtgevende overheden ook echt inhoudelijk gaat functioneren. Tot nu toe is het AB alleen in formele zin bij elkaar gekomen. De genoemde redenen; "drukke agenda's", "geen echte bespreekpunten" zijn ons inziens vooral terug te voeren op een gevoel dat deze vergaderingen "er toch niet toe doen".

Wij adviseren om bij de eerstvolgende AB Vergadering in de nieuwe samenstelling het onderwerp 'inhoudelijke betrokkenheid van het AB' en' voorbereiding van de AB vergaderingen op de agenda te zetten'.

Wij adviseren tevens om voortaan de AB leden vroegtijdig inhoudelijke voeding te geven. We denken dan aan discussienotities die vroegtijdig beschikbaar komen bij relevante strategische en/of politiek gevoelige vragen voor een eerste bespreking binnen het AB.

De mate waarin de drie Colleges over OV-zaken wensen mee te discussiëren verschilt naar onze waarneming. De door ons hiervoor geadviseerde werkwijze kan een deel van de zorgen wegnemen zoals die binnen GS van Groningen leven. De hier aanbevolen discussiestukken voor het AB kunnen dan binnen GS van Groningen (en desgewenst ook in de colleges van Drenthe en de gemeente Groningen) dienen om een vroegtijdig breed inhoudelijk debat te voeren over de te maken politiek-strategische keuzes binnen het AB en DB van het OV-Bureau.

4.2 *Investeer in de relatie opdrachtgevende – opdrachtnemende overheid*

Wij constateerden in de ambtelijke organisaties van de drie GGD-overheden bewondering voor de werkwijze, de professionaliteit en de betrokkenheid van de medewerkers van het bureau. Ook de wijze waarop het OV-Bureau pro-actief beleidsmedewerkers benadert voor inhoudelijk overleg en afstemming wordt regelmatig als zeer positief genoemd. Wij hebben echter wel de indruk dat dit af en toe nog te ad-hoc gebeurt.

Bij de inrichting van het OV-Bureau is het grootste deel van de ambtelijke OV-capaciteit, tezamen met de inhoudelijke deskundigheid overgegaan uit de ambtelijke organisaties van de drie GGD-overheden, naar het OV-Bureau. Als 'opdrachtgevende overheid' zullen de drie GGD overheden wel moeten blijven zorgen voor een goede invulling van deze opdrachtgeversrol. Daarvoor is het noodzakelijk ambtelijke capaciteit op voldoende niveau aan te houden om de noodzakelijke 'countervailing power' te kunnen bieden aan de sectorspecialisten binnen het OV-Bureau. Dat is overigens iets anders dan een eigen schaduw inhoudelijke ambtelijke organisatie opzetten die ook weer eigen beleid gaat ontwikkelen. De collegeleden dienen er daarbij voor te waken binnen hun eigen ambtelijke organisaties geen uitgebreid inhoudelijk ambtelijk advies te vragen bij OV-Bureau notities. De ambtelijke adviezen binnen de GGD-overheden en ook in SNN en IPO-verband, zullen zich moeten beperken tot een check op de integraliteit van het beleid en op politieke aspecten.

Omgekeerd zal het OV-Bureau moeten zorgen voor vroegtijdige aanlevering van relevante inhoudelijke voeding. Bij de GGD-overheden, zowel ambtelijk als bestuurlijk) constateerden wij zorg over het late aanleveren van stukken. "een dag voor de bespreking, met dikke bijlagen". Vroegtijdige aanlevering van relevante inhoudelijke voeding vraagt niet alleen om een goede planning maar ook om voldoende politiek gevoel bij de medewerkers van het bureau om vroegtijdig de politieke keuzes duidelijk te kunnen maken.

Wij adviseren het OV-Bureau meer aandacht te geven aan de stukken logistiek. Tijdige aanlevering van stukken en werken met een heldere

beleidsagenda en goed voorbereide conceptstukken zal de betrokkenheid, de voorbereiding, de oordeelsvorming en het draagvlak ten goede komen.

4.3 Versterk de samenwerking tussen de drie GGD-overheden

Het samenwerken van meerdere overheden binnen een Gemeenschappelijke Regeling roept altijd enige spanning op. Overheid A. gaat meebeslissen over zaken die in het verleden het alleenrecht waren van overheid B. Een reeds bestaand structureel gezamenlijk overleg van de hoofden van de afdelingen Verkeer en Vervoer van de opdrachtgevende overheden kan meer afgestemd worden op de DB vergaderingen. Dit zal de relatie tussen de opdrachtgevende overheden onderling en de relatie OV-Bureau- opdrachtgevende overheden verder kunnen versterken.

Hoewel wij geen voorstander zijn van een grote ambtelijke deelname aan bestuurlijke overleggen, adviseren wij - in de huidige ontwikkelingsfase en gezien het grote aantal ambtelijke aanwezigen vanuit het OV-Bureau - om de hoofden V&V voorlopig als ambtelijke adviseurs te laten deelnemen aan de vergaderingen van het DB.

Dit zou niet alleen een extra contactpunt tussen de opdrachtgevende overheden en het OV-Bureau opleveren, maar ook een extra kanaal om het OV-beleid af te stemmen op het algehele V&V beleid.

4.4 Heldere afbakening taken en bevoegdheden

Bij Raad en Staten is inmiddels duidelijk geworden dat de OV bevoegdheden zijn overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling. Met name de Statenleden in Groningen waren in eerste instantie afhoudend maar zijn intussen grotendeels positief in hun mening over het OV-Bureau. Waarschijnlijk door de goede communicatie vanuit het bureau naar hen, vanwege de overwegend positieve reacties vanuit het publiek en de positieve zichtbaarheid in de media en door de aantoonbare resultaten van het OV.

Tijdens onze gesprekken met verschillende bestuurders en binnen de ambtelijke organisaties bleek er echter nog steeds enige onduidelijkheid te bestaan over de precieze afbakening van taken en bevoegdheden van zowel

het bureau als van het AB en DB van het OV-Bureau. De formuleringen in de tekst van de Gemeenschappelijke regeling en de toelichting geven daarop weinig misverstanden.

Wij adviseren deze taken en bevoegdheden breder te communiceren binnen de kring van politiek bestuurders van de drie opdrachtgevende overheden en deze zonedig helderder te beschrijven, af te bakenen en eventueel aan te scherpen.

4.5 Inbedding OV-beleid binnen het totale beleid

Idealiter zal het politiek bestuur van de drie GGD-overheden de doelstellingen voor het OV-beleid vaststellen, binnen het bredere V&V Beleid en binnen de nog bredere algemene beleidsdoelstellingen bijvoorbeeld op terreinen als milieu, RO, financiën, en welzijn. Het politiek bestuur draagt op deze wijze zorg voor de integraliteit van het beleid.

Het OV-Bureau werkt nu, ten aanzien van het bereikbaarheidsbeleid, binnen de beleidskaders van POP's, structuurvisies, gemeentelijke bestemmingsplannen en het instellingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit biedt een algemeen kader voor de integraliteit van het beleid. Intussen is er op een aantal punten ervaring opgedaan met meer specifieke beleidsafwegingen. Daarnaast werkt het OV-bureau binnen een reeks van wettelijke en financiële kaders (Wet personenvervoer, BDU, EU-richtlijnen voor aanbesteding e.d.) die de beleidsruimte én de uitvoering van dit beleid voor een groot deel bepalen.

Op basis van de in de afgelopen periode opgedane ervaringen, de hiervoor genoemde beleidsnota's en specifieke cases zoals bijvoorbeeld de aardgasbussen en de parkeergarage 'Damsterdiep' in Groningen, kan het beleidskader waarbinnen het OV bureau opereert nu verder worden aangescherpt en uitgewerkt. Te denken valt bijvoorbeeld aan criteria voor de kostentoerekening van verkeersmaatregelen (vrij busbanen, verkeerslichten, transferia) en de inbedding in de meerjaren investeringsprogramma's op het gebied van infrastructuur, criteria voor de afwegingen binnen het algehele mobiliteitsbeleid (parkeerbeleid, vervoersmanagement) en criteria voor de

afstemming met beleidsterreinen als ruimtelijke ordening, milieu, economie en volkshuisvesting.

Het lijkt ons raadzaam het beleidskader waarbinnen het OV-Bureau opereert verder uit te werken en aan te scherpen. Zo'n aangescherpt beleidskader levert voor de overheden duidelijker criteria om de werkzaamheden van het OV-Bureau te kunnen beoordelen en voor het OV-Bureau een werkbare beleidsruimte waarbinnen te ontwikkelen en te opereren. Wij stellen ons voor dat dit beleidskader zich 'werkende weg' verder zal ontwikkelen.

4.6 Verbeteren van de verhouding met de vervoerders

Het OV-Bureau heeft de ontwikkelfunctie en de marketingfunctie op dit moment overgenomen van de vervoerders. Het OV-Bureau houdt ondermeer middels het door haar ontwikkelde CONMIS systeem (Concessie Management Informatie Systeem) de vinger zeer nauw aan de pols en spreekt de vervoerders direct aan op het niet-nakomen van de afspraken en contractueel vastgelegde verplichtingen. Dit legt uiteraard spanning op de contractrelatie.

Daarbij wil het OV-Bureau bij komende aanbestedingen ook toe naar 'slimmere' contracten. Bijvoorbeeld een scheiding in materieel concessies en personeel concessies of algemene vervoersconcessies. Wij voorzien dat dit de relatie met de vervoerders verder kan belasten maar ook ontlasten. Dit kan verbeteringskansen in de relatie met de vervoerders scheppen. Wij constateren dat er in de relatie met de vervoerder regelmatig spanningen zijn ontstaan en dat er naar de mening van de grootste huidige aannemer te weinig goed werkende escalatiemogelijkheden beschikbaar zijn.

Dat vraagt om een duidelijker inrichting van het contractmanagement en een daarbij behorend escalatiemechanisme. Wij denken dan aan een heldere rolverdeling tussen DB, directie en medewerkers van het OV-Bureau en hun partners aan vervoerderszijde. Daarnaast is een gemeenschappelijk overeengekomen escalatieprocedure gewenst, die bij onenigheid beide partijen tot overeenstemming kan brengen. Hierdoor kan worden voorkomen dat onenigheid leidt tot vertroebelde persoonlijke verhoudingen van de contractpartners.

Recentelijk is er een structureel halfjaarlijks Bestuurlijk Overleg ingesteld tussen de vervoerder en het DB. In dit overleg kunnen vroegtijdig visies worden gedeeld. Wij menen dat dit overleg ook goede diensten kan bewijzen als middel om vroegtijdig escalatie te voorkomen en zonodig kan dienen als tweede lijn ingeval van onenigheid tussen directie OV-Bureau en directie vervoerder.

Wij adviseren om in geval van escalatie het DB van het OV-Bureau en de algemeen directeur van de betreffende vervoersmaatschappij als tweede lijn te laten fungeren.

De bestaande inhoudelijke overleggen tussen de medewerkers van het OV-Bureau en de vervoerders zijn uiteraard vooral gericht op contractbeheer en op overleg over de uitvoering van de bestaande contracten. Deze overleggen functioneren naar behoren.

Ons advies is om los van de bestaande inhoudelijke overleggen ook vroegtijdig overleg te voeren met de potentiële contractpartners gericht op de contractontwikkeling. Hierin kan informatie worden uitgewisseld op komende ontwikkelingen (concessie verlenging, concessievormen, innovaties e.d.).

4.7 Verder uitbouwen van de ontwikkelfunctie

Het OV-Bureau is destijds mede opgezet uit onvrede met het monopolioïde en kostengedreven optreden van de vervoerders. Deze zouden de hen toegedachte ontwikkelfunctie niet naar tevredenheid hebben ingevuld en teveel aanbodgedreven zijn gebleven. Ook nu nog constateren wij bij de vervoerders weinig innovatievermogen en creativiteit. Een voorbeeld is de concessie ZO Drenthe. Hierbij is expliciet overeengekomen dat de vervoerder een bepaalde vrije ruimte heeft om zelf in te vullen. Een ruimte die zou kunnen groeien bij een succesvolle invulling door de vervoerder. In de praktijk heeft de vervoerder hier nooit gebruik van gemaakt.

Uit een vergelijking met de ervaringen in andere regio's, blijkt de traditionele wijze van aanbesteden weinig innovatie los te maken bij de vervoerders. Deze

richten hun inspanningen vooral op het realiseren van de directe verplichtingen in de concessies en hebben minder tijd en geld voor het ontwikkelen van het product OV. Vaak is ook de terugverdientijd voor hen langer dan de (resterende) concessieduur. Wij constateren bij het OV-Bureau meer oog voor innovaties en een hoger lerend vermogen dan bij de vervoerders en dan bij traditioneel aanbestedende overheden.

Uit onze schriftelijke evaluatieronde blijken de reizigers het door het OV-Bureau gevoerde beleid zeer positief te waarderen. Hier is het gevoerde actieve marketingbeleid ook zeker debet aan. Ook de forse groei van de reizigersaantallen (17%) is een positief signaal dat voor een groot deel op het conto van het OV-Bureau mag worden geschreven.

Wij adviseerde de gekozen rolverdeling tussen het OV-Bureau en de vervoerders op het gebied van marketing en innovatie te handhaven en zonodig verder te expliciteren. Hierbij bevelen wij aan in de verdere innovatie veel aandacht te blijven besteden aan het positief beïnvloeden van de perceptie van de bestaande en van potentiële gebruikers van het OV, kortom; blijvend veel aandacht voor PR en marketing.

4.8 *Verbreiding van het werkterrein*

In de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling is sprake van het uitbreiden van het werkterrein van het OV-Bureau met het beheer van de treinconcessies. Op dit moment berust de exploitatie van deze concessies nog bij de provincies Groningen en Drenthe. Beide provincies gaan ervan uit dat het beheer van deze concessies op termijn ook bij het OV-Bureau zal kunnen worden ondergebracht. Hierbij zijn de plannen van de provincie Drenthe voor de overdracht van het beheer van de concessie Zwolle – Emmen het meest concreet. Wij menen dat verbreding van het werkterrein van het OV-Bureau met de treinconcessies op dit moment politiek nog niet haalbaar is, vanwege in verband met het ontwikkelingsstadium waarin het bureau nog verkeert. Intussen is er ook besloten tot de aanleg van een (regio)tram in en vanuit de gemeente Groningen. Het beheer van de exploitatie van deze tramlijn hoort volgens onze respondenten logischerwijs ook bij het OV-Bureau thuis.

Wij adviseren duidelijke afspraken te maken over de overdracht van de treinconcessies en een termijn af te spreken waarop de overgang van deze taken zou dienen plaats te vinden. Wij denken dan aan een termijn van bijvoorbeeld twee jaar.

4.9 Gemeenten in het verzorgingsgebied

Het stads- en streekvervoer behoort niet meer tot de kernactiviteiten van de grote gemeenten en lijkt daardoor doorgaans ook minder prioriteit in het gemeentelijke beleid te hebben. De gemeenten kennen het OV-Bureau GGD vooral vanuit de verschillende samenwerkingsverbanden, infragroepen, projecten sociale veiligheid en voor een deel van de gemeenten uit de samenwerking rond de Regiovisie. Er wordt concreet samengewerkt tussen het OV-bureau en de gemeenten voor de ontwikkeling van specifieke OV-lijnen (servicebus, zweefbus e.d.), voor de ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardige haltevoorzieningen en in de ontwikkeling van OV- vervoer in het kader van de WMO. Verder heeft het OV-Bureau GGD onlangs een ronde langs de gemeenten gemaakt over de concessieverlenging, en over de toegankelijkheid van de haltes.

Per saldo komt uit de schriftelijke evaluatieronde opnieuw een positief beeld naar voren over de werkwijze en het functioneren van het OV-Bureau. "Prettig samen te werken". "Prettige communicatie". "In toenemende mate goed". "OV-Bureau sterk in visieontwikkeling en conceptvernieuwing". "Hulde", zijn veelzeggende zinsneden uit deze evaluatie. Wel werd er gewaarschuwd voor het ontstaan van een te grote kenniskloof tussen de gemeenten enerzijds en het OV-Bureau anderzijds.

5 Bijlagen

5.1 Lijst met geïnterviewde personen (30 personen)

Leden van de begeleidende projectgroep:

- dhr. Salomé (Productgroep Verkeer en Vervoer prov. Drenthe)
- dhr. Vissers (hfd. afd. Verkeer en Vervoer gemeente Groningen)
- dhr. Schoonbeek (hfd. afd. Verkeer en Vervoer prov. Groningen)

OV-Bureau:

- mw. Bosvelt (directeur OV bureau)
- dhr. Froentjes (juridisch medw OV-bureau)
- dhr. Veringa (accountmanager OV-bureau)
- dhr. Stoker (accountmanager OV-bureau)

Provincie Groningen:

Ambtelijk betrokkenen

- dhr. Buikhuizen (beleids medw Verkeer en Vervoer)
- dhr. Hoek (Directeur RO)
- dhr. Bresser (ex hfd. afd. Verkeer en Vervoer)
- mevr. Huisman (concern controler)

Leden GS

- dhr. Musschenga (vz DB OV Bureau)
- dhr. Calon (lid AB OV Bureau)
- mevr. Mulder (lid AB OV Bureau)
- dhr. Gerritsen (gedeputeerde)
- dhr. Bleker (gedeputeerde)
- dhr. Alders (CdK)

Provincie Drenthe

Ambtelijk betrokkenen

- dhr. Courtz (projectleider infra afd. Verkeer en Vervoer)
- dhr. De Vries (beleidsmedw. Financiën afd. Verkeer en Vervoer)

Bestuurders OV-Bureau

- dhr. Swierstra (Gedeputeerde lid DB)

Gemeente Groningen

Ambtelijk betrokkenen

- dhr. Woudstra (beleidsmedw. afd Financiën)
- dhr. V.d. Klaauw (beleidsmedw. afd Verkeer en Vervoer)
- dhr. Van Vliet (directeur ROEZ)

Bestuurders OV-Bureau

- mevr. Dekker (weth. lid DB)
- dhr. De Vries (weth. lid AB)

Vervoerders

- dhr. Hettinga (directeur Arriva)

- dhr. De Jonge (Regiomanager Arriva)
- dhr. Bruns (regiodirecteur Connexion)
- dhr Ten Have (accountmanager Connexion)

5.2 Overzicht schriftelijke consultatie

- *Gemeenten in Groningen en Drenthe ambtelijke betrokken (12 pers.)*
- *Gemeenten in Groningen bestuurders (5 pers.)*
- *De Leden van de ConsumentenPlatforms Drenthe en Groningen (24 pers.)*
- *De Fractievoorzitters / OV-woordvoerders van de fracties van Provinciale Staten en gemeenteraad Groningen*